

**KARADENİZ, AKDENİZ VE MÜCAVİR ATLANTİK BÖLGESİNDE YAŞAYAN
DENİZ MEMELİ TÜRLERİNİN KORUNMASI ANLAŞMASI (ACCOBAMS)
AGREEMENT FOR THE CONSERVATION OF CETACEANS OF BLACK SEA
MEDITERRANEAN SEA AND CONTIGUOUS ATLANTIC AREA**

Yürürlüğe Giriş Yılı	2001
Merkez	Monaco Prensiği
Amacı	Deniz memelilerini hakkında güncel bilgileri artırarak bu hayvanlara yönelik tehditleri azaltmak
Taraflar	24 Taraf Ülke Arnavutluk, Bulgaristan, Cezayir, Fas, Fransa, GKRY, Gürcistan, Hırvatistan, İspanya, İtalya, Karadağ, Libya, Lübnan, Malta, Mısır, Monako, Portekiz, Romanya, Slovenya, Suriye, Tunus, Türkiye, Ukrayna, Yunanistan
Türkiye'nin Üyeliği	01.02.2018 Türkiye, 2019-2021 yılları için 3 yıllığına ACCOBAMS'ın Dönem Başkanlığı'nı yürütmüştür.
Türkiye Odak Noktası	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
Resmi Dili	İngilizce, Fransızca
Resmi İnternet Sitesi	https://accobams.org/

Sözleşme ve Misyonu

Karadeniz, Akdeniz ve Mücavir Atlantik Bölgesinde Yaşayan Deniz Memeli Türlerinin Korunmasına Dair Anlaşma (ACCOBAMS) deniz biyolojik çeşitliliğinin korunması hususunda en önemli anlaşmalardan biridir. Anlaşma alanı, Karadeniz'in, Akdeniz'in ve Cebelitarık Boğazı'nın batısındaki bitişik Atlantik bölgesinin tüm deniz sularından oluşmaktadır.

Söz konusu anlaşma, Karadeniz, Akdeniz ve Mücavir Atlantik alanına sınırdaş bölgelerde yaşayan deniz memelilerine yönelik tehditleri azaltmak ve bu türler hakkındaki bilgilerin artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, anılan bölgelerde ülkeleri bağlayıcı ilk anlaşma olan ACCOBAMS, deniz biyolojik çeşitliliğinin korunması konusunda taraf devletlere birlikte çalışma imkânı sağlamaktadır.

ACCOBAMS, aşağıda yer alan sözleşme sekretaryalarının müzakereleri sonucunda imzalanmış olup bu türlerin göç özellikleri göz önüne alınarak, Bonn Sözleşmesi'nin himayesinde oluşturulmuştur.

Barcelona Sözleşmesi: Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi, Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokolü

Bonn Sözleşmesi: Göçmen Yaban Hayvan Türlerinin Korunması Sözleşmesi

Bern Sözleşmesi: Avrupa Yaban Hayatı ve Yaşam Ortamlarının Korunması Sözleşmesi

Bükreş Sözleşmesi: Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi

Hükümetlerarası Anlaşma, kıyıdaş ülkelerin, daha önce kabul edilen metinlerde tanımlananlardan daha sıkı önlemler uygulayarak, anlaşmanın kapsadığı coğrafi alanındaki tüm deniz memelileri türlerini ve doğal yaşam alanlarını korumayı, deniz memelileri hakkında güncel bilgileri artırarak bu hayvanlara yönelik tehditleri azaltmayı amaçlamaktadır.

Sözleşme'nin Yapısı

Taraflar Konferansı, ACCOBAMS'ın yetkili karar alma organıdır. Büro; Taraflar Konferansı tarafından seçilen yönetim kuruluudur. Başkan, Başkan Yardımcısı ve Üyelerden oluşmaktadır. 3 sene için seçilir. Daimi Sekreteryaya ise Şubat 2002'den itibaren Monako Prensiği tarafından yürütülmektedir. ACCOBAMS Sözleşmesi'nin ayrıca Bilimsel Komite ile Alt Bölge Eş güdüm Birimleri bulunmaktadır.

Türkiye 'nin Sözleşme Kapsamındaki Faaliyetleri

Karadeniz, Akdeniz ve Mücavir Atlantik Bölgesinde Yaşayan Deniz Memeli Türlerinin Korunması Anlaşması'na (ACCOBAMS) Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair 6998 No'lu Kanun, 04.04.2017 tarih ve 30028 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anlaşma 01.02.2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bern Sözleşmesinde olduğu gibi türlerin korunması vb nedeniyle Sözleşmenin yürütülmesi Dışişleri Bakanlığı tarafından Genel Müdürlüğümüze verilmiştir.

Üç tarafı denizlerle çevrili ve Akdeniz ile Karadeniz'e kıyısı olan tek ülke olma özelliğini taşıyan ülkemiz deniz memelilerinin de dâhil olduğu deniz biyolojik çeşitliliğinin korunmasına büyük önem atfetmektedir.

Tehdit altındaki türlerin korunması başta olmak üzere, ülkemizin söz konusu deniz alanlarını ve barındırdığı deniz memelilerini korumaya yönelik uluslararası çabalara katkısını ve görünürlüğünü artıracak olması sebebiyle Anlaşmaya taraf olunmuştur.

Anlaşma'ya taraf olmamızın hemen ardından, Türkiye 05-08 Kasım 2019 tarihlerinde ACCOBAMS 7. Taraflar Toplantısı'na İstanbul'da ev sahipliği yapmıştır.

Türkiye, 2019-2021 yılları için 3 yıllığına ACCOBAMS'ın Dönem Başkanlığı'nı yürütmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-30- 3870
Konu : Kanun Tasarısı

2 /12 /2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ekli listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Başbakan

Ek: Liste

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Genel			
Esas Komisyon	Dışişleri			
Tarih:	05 Ocak 2016			E.No: 1/472
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TÜRK MILLÎLER VE KAZANLAR BSK.İ.Ş.
03 Aralık 2015
Numara:

TÜRK GENEL EVRAK
03 Aralık 2015
No: 7697

148.	1/839	1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
149.	1/854	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
150.	1/989	Türkiye Cumhuriyeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
151.	1/951	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
152.	1/994	Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
153.	1/460	2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
154.	1/773	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı
155.	<u>1/704</u>	Mücadir Atlantik deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
156.	1/661	Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
157.	1/797	1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
158.		Hava araçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
159.	1/283	Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
160.	1/666	Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-577/4615

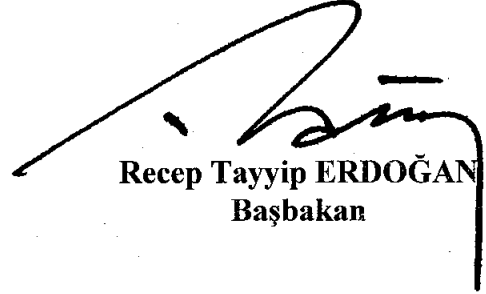
23/10/2012

Konu : Kanun Tasarısı

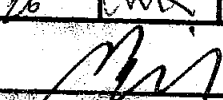
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 22/10/2012 tarihinde kararlaştırılan "Mücvir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Gevre			
Esas Komisyon	Dışişleri			
Tarih: 01 Kasım 2012			E. No: 1/704	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
E.E.	16	ÖZK	MB.	MLU
TBMM BAŞKANI				

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BÖK LÜĞÜ
23 Ekim 2012
NUMARA:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
23 Ekim 2012
No: 148927

GEREKÇE

Günümüzde deniz çevresinin korunması ve bu bağlamda özellikle deniz memelilerinin muhafaza edilmesinin önemi her geçen gün artmaktadır. Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz'deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma (ACCOBAMS), denizde biyoçeşitliliğin korunması hususunda en önemli uluslararası mekanizmalardan birini teşkil etmektedir. Söz konusu Anlaşma; Karadeniz, Akdeniz ve Atlantik alanına sınırdaş bölgelerde yaşayan deniz memelilerine yönelik tehditleri azaltmak ve bu türler hakkındaki bilgilerin artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, anılan bölgelerde ülkeleri bağlayıcı ilk anlaşma olan ACCOBAMS, kamu yararını ilgilendiren bu önemli hususta taraf devletlere birlikte çalışma imkânı sağlamaktadır.

Üç tarafı denizlerle çevrili olan Ülkemiz de denizde biyoçeşitliliğin korunmasına büyük önem atfetmektedir. ACCOBAMS ile oluşturulmak istenen kapsamlı işbirliğinin başarıya ulaşabilmesi için coğrafi konumuna binaen Türkiye'nin de bu işbirliğine iştiraki önem arz etmektedir. ACCOBAMS'a katılmamız ulusal düzeyde yürürlüğe konulan düzenlemelere ilave olarak, tehdit altındaki türlerin muhafazası başta olmak üzere Ülkemizin söz konusu deniz alanlarını korumaya yönelik uluslararası çabalara katkısını ve bunların görünürlüğünü artıracaktır.

Hâlihazırda taraf olduğumuz Bonn Sözleşmesinin getirdiği sorumluluklar göz önünde bulundurulduğunda, yükümlülükler bakımından Ülkemize ek bir külfet getirmeyecek olan ACCOBAMS'a taraf olunması hem Ege, Akdeniz ve Karadeniz'deki menfaatlerimizin muhafazası, hem de Ülkemizin imajı bakımından olumlu olacaktır.

Bu çerçevede, Ülkemizin deniz çevresini ve deniz memelilerini korumaya yönelik duyarlılığı ve ACCOBAMS'ın da bu alandaki önemi göz önüne alındığında, söz konusu Anlaşmaya taraf olunmasının uygun ve gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

T/ 478

MÜCAVİR ATLANTİK DENİZ BÖLGESİ, AKDENİZ VE KARADENİZDEKİ DENİZ
MEMELİLERİNİN KORUNMASINA DAİR ANLAŞMAYA KATILMAMIZIN UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 24 Kasım 1996 tarihli "Mücvir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz'deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma"ya çekince ve beyanla katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 - (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Zoğ.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 F. ÇELİK BAŞBAKAN YARDIMCISI V.	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B. ATALAY Başbakan Yardımcısı	 M. ERGÜN BAŞBAKAN YARDIMCISI V.
 S. ERGİN Adalet Bakanı	 İ. SAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERGÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAĞIŞ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 H. FAZLI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 İ. N. SAHİN İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 M. SİMSEK Maliye Bakanı
 Ö. DİNÇER Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı
 B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No:

101-577

1428

Mücvir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz'deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma

Taraflar,

Yaban Hayvanları Göçmen Türlerinin Korunmasına Dair 1979 Konvansiyonunun, göçmen türlerin korunmasında uluslararası işbirliğiyle hareket etmeyi cesaretlendirdiğini *Anımsayarak*,

Konvansiyonun Taraflar Konferansının Eylül 1991'de Cenevre'de yapılan üçüncü toplantısında, Kapsamdaki Ülkelerin (akit tarafların), Akdeniz ve Karadeniz'deki küçük deniz memelilerinin korunmasına dair, Konvansiyonun himayesinde yapılacak çok taraflı bir anlaşmayı sonuçlandırmak perspektifiyle işbirliği yapmaya teşvik edildiklerini de *Anımsayarak*,

Deniz memelilerinin, şimdiki ve gelecek nesillerin yararına korunması gereken deniz ekosisteminin bütünleşik bir parçası olduğu ve korunmalarının müşterek bir kaygı / ilgi alanı olduğunu *Kabul Ederek*,

Deniz memelilerinin korunmasına yönelik eylemleri, Akit Tarafların sosyo-ekonomik gelişmesine yönelik eylemlerle, uluslararası hukuka uygun balıkçılık ve teknelerin serbest dolaşımı gibi denizcilik aktiviteleri de dahil olmak üzere, bütünleştirmenin önemini *Kabul Ederek*,

Deniz memelilerinin korunma durumlarının, habitatlarındaki bozulma ve yıkım, kirlilik, besin kaynaklarının azalması, seçici olmayan av gereçlerin kullanımı ve terk edilmesi, kasıtlı ve arızı yakalama gibi faktörlerle olumsuz etkilenebileceğinin *Bilincinde Olarak*,

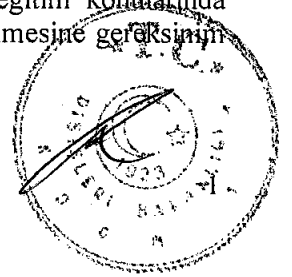
Bu gibi tehditler karşısında deniz memelilerinin incinebilir/yaralanabilir durumlarının, kendi etki alanlarının her hangi bir bölümünde hakimiyet uygulayan ve/veya yetkisi/salahiyeti bulunan Devletler ve bölgesel ekonomik entegrasyon örgütlerince, ve de bayraklarını taşıyan tekneleri kendi ulusal yetki sınırlarının dışında deniz memelilerinin korunmasını etkileyebilecek faaliyetlerde bulunan Devletlerce, hali hazırda bulunmadığı yerlerde, özel koruma önlemlerinin uygulanmasını gerekli kıldığına *İnanmış Olarak*,

Karadeniz, Akdeniz, bu denizleri bağlayan sular ve bitişik/mücvir Atlantik deniz alanındaki deniz memelilerinin korunmasına yönelik Devletler, bölgesel ekonomik entegrasyon örgütleri, hükümetler arası kuruluşlar ve resmi olmayan sektör arasındaki işbirliğini kolaylaştırmak ve teşvik etmeye duyulan ihtiyacı *Vurgulayarak*,

Koordineli ve müşterek hareket/eylem vasıtasıyla çok taraflı bir anlaşmanın sonuçlandırılması ve uygulanmasının, deniz memelileri ve habitatlarının korunmasına en etkin şekilde ve önemli ölçüde katkı sağlayacağına, bunun diğer türler için de ikincil faydalar sağlayacağına *İnanmış Olarak*,

Geçmişte yapılan veya devam etmekte olan bilimsel araştırmalara rağmen, deniz memelilerinin biyolojisi, ekolojisi ve popülasyon dinamiğine ilişkin bilgilerin yetersiz olduğu ve koruma önlemlerini tam anlamıyla uygulayabilmek amacıyla bu türlerin izlenmesi ve araştırılmasında işbirliği yapmak gereğinin *Doğruluğunu Kabul Ederek*,

Böyle bir anlaşmanın etkin uygulanmasının, birlik/dayanışma ruhu içinde, Akit Taraflardan bazılarının deniz memelileri ve bunların habitatlarının izlenmesi, araştırma ve eğitim konularında sağlanacak yardıma ve de bilimsel / idari kurumların tesis edilmesi veya geliştirilmesine gereksinim gösterdiği hususlarının *Doğruluğunu Kabul Ederek*,

Deniz memelilerinin korunmasıyla ilgili birçok Akit Tarafça imza edilmiş; 1946 Balina Avcılığının Düzenlenmesi Uluslararası Komisyonu, 1976 Akdeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Konvansiyonu ve bununla ilgili protokoller ile 1991'de yine bu Konvansiyon himayesinde benimsenmiş Akdeniz'deki Deniz Memelilerinin Korunması Eylem Planı, 1979 Avrupa Vaşhi Yaşam ve Doğal Habitatların Korunması Sözleşmesi, 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi, 1992 Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, 1992 Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi, 1984'te onaylanmış Birleşmiş Milletler Çevre Programının Deniz Memelilerinin Korunması, Yönetimi ve Değerlendirilmesi Küresel Eylem Planı ve de diğerleri yanında Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu, Uluslararası Akdeniz Bilimsel Araştırmalar Komisyonu ve Atlantik Ton Balıklarının Korunması Uluslararası Komisyonu gibi girişimler kapsamında diğer küresel ve bölgesel araçların taşıdığı önemi de *Tasdik Ederek*,

Aşağıdaki gibi *anlaşmışlardır*;

Madde I Kapsam, Tanımlar ve Yorum

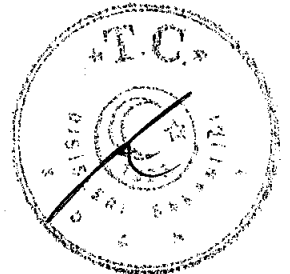
1. a) Bu Anlaşmanın coğrafi kapsamını ki bundan böyle "Anlaşma bölgesi" olarak anılacaktır; Karadeniz ve Akdeniz'in tüm suları, körfez ve denizler ile bu suları birbirine bağlayan veya bunlara bağlanan iç sularla, Cebelitarık Boğazı'nın batısındaki Akdeniz'le bitişik Atlantik deniz bölgesi teşkil etmektedir. Bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda:

- Karadeniz, güney batıdan Dalyan (Türkiye) ve Capes Kelaga'nın birleştirdiği hat ile sınırlanır,
- Akdeniz, doğudan Mehmetçik ve Kumkale (Türkiye) deniz fenerleri arasındaki Çanakkale Boğazı'nın güney sınırları ile batıdan ise Cebelitarık Boğazı'nın girişindeki Cape Starpel deniz fenerinden geçen meridyen ile sınırlanır,
- Cebelitarık Boğazı'nın batısındaki bitişik Atlantik deniz bölgesi, doğudan Cebelitarık Boğazı'nın girişindeki Cape Starpel deniz fenerinden geçen meridyen ile batıdan ise Cape St. Vicente (Portekiz) ve Kazablanka (Fas) deniz fenerlerinin birleştirdiği hat ile sınırlanır.

b) Bu Anlaşmada yer alan hiçbir şey ve bu Anlaşma esas alınarak kabul edilen hiçbir yasa, herhangi bir Devletin deniz hukuku veya 20 Temmuz 1936 sayılı Montrö Sözleşmesiyle (*Convention concernant le régime des détroits*) ilgili hukuksal görüşlerine, hak ve yükümlülüklerine veya mevcut ve gelecekteki taleplerine, hususi olarak da deniz bölgelerinin mahiyeti ve kapsamı, karşılıklı veya bitişik sahil şeridi bulunan Devletler arasındaki deniz bölgelerinin sınırlandırması, açık denizlerdeki seyrüsefer serbestisi, uluslararası seyrüsefer için kullanılan boğazlardan geçiş hak ve usulleri, karasularından zararsız geçiş hakkı ile birlikte liman devleti, bayrak devleti ve kıyı devletin yetki alanının mahiyeti ve kapsamına halel getirmeyecektir.

c) Bu Anlaşmayı esas alan hiçbir kanun veya eylem, ulusal yetki alanı veya egemenlikle ilgili bir hak iddiasında bulunmak, ileri sürmek veya kabul etmemek için dayanak teşkil etmeyecektir.

2. Bu Anlaşma, dağılım alanları tamamen veya kısmen Anlaşma bölgesinde yer alan veya Anlaşma bölgesinde tesadüfen veya nadiren görülen, Ek-1'de bir listesi bulunan bütün Deniz memelilerine uygulanır.

3. Bu Anlaşmanın hükümleri doğrultusunda:

- a) "Deniz memelileri", *Odontoceti* veya *Mysticeti* türleri, alttürleri veya popülasyonlarına ait bireyleri ihtiva eden hayvanları ifade eder,
- b) "Sözleşme", 1979 Göçmen Yaban Hayvanı Türlerinin Korunması Sözleşmesini ifade eder,
- c) "Sözleşme Sekreteryası", Sözleşmenin IX. Maddesi kapsamında tesis edilen yapıyı ifade eder,
- d) "Anlaşma sekreteryası", bu Anlaşmanın III. Maddesinin 7. Paragrafı kapsamında kurulan organı ifade eder,
- e) "Bilimsel Komite", bu Anlaşmanın III. Maddesinin 7. Paragrafı kapsamında kurulan organı ifade eder,
- f) "Dağılım", Anlaşma bölgesi içerisinde bir deniz memelisinin yerleşik bulunduğu, geçici olarak kaldığı, herhangi bir zamanda veya normal göç rotasında geçiş yaptığı tüm su alanlarını ifade eder,
- g) "Bölge Devleti", bu Anlaşma kapsamında bulunan bir deniz memelileri popülasyonunun dağılım alanının herhangi bir kısmı üzerinde egemenlik ve/veya yetki kullanan, ya da bayrak gemileri Anlaşma bölgesinde deniz memelilerinin korunmasını etkileyebilecek mahiyette faaliyet gösteren bir Devleti ifade eder,
- h) "Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü", bu Anlaşma ile kapsanan konulardaki uluslararası anlaşmaların müzakere edilmesi, tatbik edilmesi ve sonlandırılması hususlarında yetkisi bulunan egemen devletlerin oluşturduğu herhangi bir organizasyonu ifade eder,
- i) "Taraf", bu Anlaşmanın yürürlükte olduğu bir Bölge Devleti veya Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütü anlamına gelmektedir,
- j) "Alt Bölge", belirlenmiş içeriğine bağlı olarak hem Karadeniz kıyı Devletlerini kapsayan bölge, hem de Akdeniz kıyı Devletlerini kapsayan bölge ile mücavir Atlantik bölgesini ifade eder; Anlaşmada belirli bir alt-bölgedeki Devletlere yapılan her türlü atıf, söz konusu alt-bölgede karasularının herhangi bir kısmı bulunan Devletler olarak, ve bayrak gemileri söz konusu alt-bölgede deniz memelilerinin korunmalarını etkileyebilecek mahiyette faaliyet gösteren Devletler olarak anlaşılacaktır,
- k) "Habitat", deniz memelilerinin dağılım gösterdikleri geçici veya kalıcı olarak yerleştikleri tüm bölgeleri, özellikle beslenme bölgelerini, yavrulama veya doğurma alanlarını ve göç yollarını ifade eder.

Buna ilaveten, Sözleşmenin I. Maddesi, alt paragraflar a) 'dan e)'ye ve alt paragraf i)'de tanımlanan terimler işbu Anlaşmada da aynı anlamda kullanılacaklardır.

4. Bu Anlaşma, Sözleşmenin IV. Maddesi, 4. paragrafında belirtilen anlamında bir anlaşmadır.
5. Bu Anlaşmanın ekleri, bütünüdür ayrılmaz bir parçası olup, bu Anlaşmaya yapılan her türlü atıf aynı zamanda eklerine de yapılmış olacaktır.

Madde II Amaç ve Koruma Önlemleri

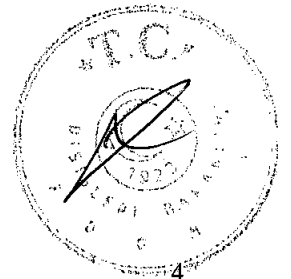
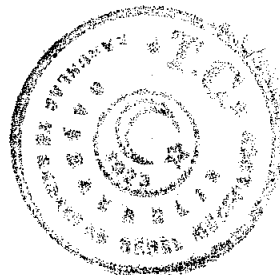
1. Taraflar, deniz memelilerine yönelik uygun bir koruma durumu sağlamak ve bunu sürdürmek için eşgüdümlü tedbirler alacaklardır. Bu amaçla Taraflar, henüz yapılmadıysa, deniz memelilerinin kasti tüm avlanmalarını yasaklayacaklar, bunu bertaraf edecek gerekli tüm önlemleri alacaklar ve deniz memelilerinin korunmasına yönelik bir özel koruma alanları ağı oluşturacaklar ve sürdürecektir.
2. Herhangi bir Taraf, ancak Ek-2'nin 6. Paragrafında verilen acil durumlarda veya deniz memelilerinin uygun koruma durumlarının sürdürülmesini hedefleyen doğal ortamında (*in situ*) ve öldürücü etkisi olmayan araştırma yürütmek amacıyla Bilimsel Komiteden tavsiye alındıktan sonra, önceki paragrafta getirilen yasaklamaya yönelik bir istisna tanıyabilir. Söz konusu Taraf, verilmiş olan bu gibi her tür istisnayı Anlaşma sekretaryası vasıtasıyla hemen Büroya ve Bilimsel Komiteye bildirecektir. Anlaşma sekretaryası, bu istisnayı tüm Taraflara en uygun vasıtalarla ve gecikmeksizin bildirecektir.
3. Buna ilaveten Taraflar, kendi egemenlik ve/veya yetki alanları içerisinde ve kendi uluslararası yükümlülüklerine uygun olarak, aşağıdaki hususlara atıf yapacak koruma, araştırma ve yönetim önlemlerini bu Anlaşmanın Ek-2'sinde belirtildiği biçimde uygulayacaklardır:
 - a) Ulusal mevzuatın kanunlaştırılması ve yürürlüğe sokulması,
 - b) İnsan-deniz memelisi etkileşiminin değerlendirilmesi ve yönetimi,
 - c) Habitat koruma,
 - d) Araştırma ve izleme,
 - e) Kapasite oluşturma, bilginin toplanması ve yayımı, eğitim, öğretim ve
 - f) Acil durumlara yönelik cevaplar.

Balıkçılık faaliyetleriyle ilgili önlemler, kendi egemenlik ve/veya yetki alanları altında bulunan tüm sularda ve de kendi bayraklarını taşıyan veya kendi bölgelerinde kayıt edilmiş herhangi bir gemi olması durumunda bu suların dışında da uygulanacaktır.

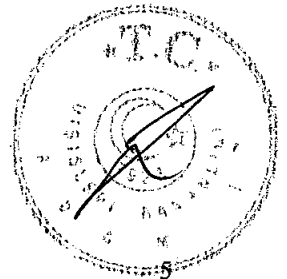
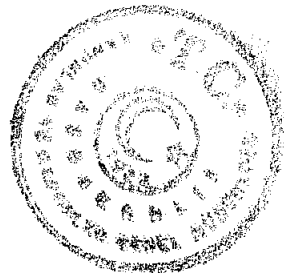
4. Yukarıda tanımlanan önlemlerin yürütülmesinde/uygulanmasında, Taraflar ihtiyati prensibi uygulayacaklardır.

Madde III Taraflar Toplantısı

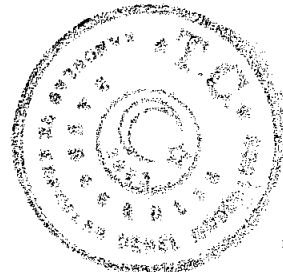
1. Bu Anlaşmanın karar alma organı Taraflar Toplantısı olacaktır.
2. Yediemin, Sözleşme Sekretaryası ile istişare halinde, işbu Anlaşma yürürlüğe giriş tarihi sonrası bir yıldan geç olmayacak sürede, bir Taraflar Toplantısı yapacaktır. Daha sonra Anlaşma sekretaryası, Sözleşme Sekretaryası ile istişare halinde, Taraflar Toplantısı başka şekilde karar vermedikçe üç yılı aşmayacak sürelerde olağan Taraflar Toplantısı yapacaktır.
3. Tarafların en az üçte ikisinin yazılı talebine istinaden, Anlaşma sekretaryası olağanüstü bir Taraflar Toplantısı yapacaktır.

4. Anlaşma bölgesinde geçici veya daimi yerleşik bulunan türlere dair yetkinliği bulunan bölgesel veya alt-bölgesel balıkçılık yönetim örgütleriyle, diğer görevleri yanında deniz memelilerinin korunmasıyla meşgul olan başka küresel veya bölgesel sözleşme ya da anlaşmaların sekretaryaları, bu Anlaşmaya Taraf bulunmayan herhangi bir Devlet, Birleşmiş Milletler ve bunun ihtisas kurumları ile Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Taraflar Toplantısı oturumlarında gözlemci olarak temsil edilebilirler. Tarafların üçte biri itiraz etmedikçe, deniz memelilerinin korunmasında teknik olarak yeterli diğer ajans veya kuruluşlar da Taraflar Toplantısında gözlemci olarak temsil edilebilirler. Taraflar Toplantısının bir oturumuna kabul edilen bir gözlemci, oturum başlangıcından asgari otuz gün öncesine kadar Tarafların üçe birinden herhangi bir itiraz gelmezse, gelecek Taraflar Toplantılarına katılma hakkına sahip olmaya devam edecektir.
5. Yalnızca Tarafların oy kullanma hakkı bulunmaktadır. Her bir Tarafın bir oy hakkı vardır. Bu Anlaşmaya Taraf olan Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Örgütleri, yetkileri kapsamındaki konularda, oy kullanma haklarını Anlaşmaya Taraf olan üye devletleri sayısına eşit sayıda oy kullanmak şeklinde tatbik edeceklerdir. Bir bölgesel ekonomik entegrasyon örgütü, şayet üye devletleri kendilerine ait oyları kullanmış iseler veya tersi durumda oy hakkını kullanmayacaktır.
6. Taraflar Toplantısındaki tüm kararlar, bu Anlaşmanın X. Maddesinde farklı öngörüldüğü durumlar hariç, oy birliği ile kabul edilecektir. Bunun yanında, Anlaşmanın ekleriyle kapsanan maddelere göre uzlaşmaya varılmadığı durumda, mevcut ve oy kullanmakta olan Tarafların üçte ikilik çoğunluğu ile bir karar kabul edilebilir. Bir oylama durumunda, herhangi bir Taraf yüz elli gün içerisinde Yediemine bahsi geçen kararı uygulamama niyetinde olduğunu yazılı olarak bildirebilir.
7. Taraflar Toplantısının ilk oturumunda;
- Prosedür kuralları kabul edilecektir,
 - Bu Anlaşmanın IV. Maddesinde sıralanan sekretarya görevlerinin icrasına yönelik bir Anlaşma sekretaryası tesis edilecektir,
 - Her bir alt bölgedeki mevcut bir kurum/kuruluş içerisinde, bu Anlaşmanın Ek-2'sinde tanımlanmış önlemlerin uygulanmasını kolaylaştıracak bir Koordinasyon birimi belirlenecektir,
 - VI. Maddede belirtilen Büro seçilecektir,
 - VII. Maddede belirtilen Bilimsel Komite ihdas edilecektir ve
 - VIII. Maddede belirtilen, Anlaşmanın tatbikine ilişkin Taraf raporlarının içerik ve biçimine karar verilecektir.
8. Her bir olağan Taraflar Toplantısında;
- Anlaşma bölgesi içindeki deniz memelilerinin korunma durumları ve yaşamlarını sürdürmeleri için önemli habitatlarla, onları olumsuz şekilde etkileyebilecek faktörlere yönelik bilimsel değerlendirmeler gözden geçirilecektir,
 - Taraflar ve Anlaşma sekretaryası raporlarına dayanarak kaydedilen ilerlemeler ile bu Anlaşmanın uygulanması sırasında karşılaşılan zorluklar gözden geçirilecektir,
 - Taraflara gerekli veya uygun görülen tavsiyelerde bulunulacak ve bu Anlaşmanın etkinliğini artıracak belirli önlemler kabul edilecektir,
 - Anlaşmayı değiştirmek için gerekli olabilecek herhangi bir öneri üzerinde inceleme yapılacak ve karar verilecektir,
 - Sonraki mali dönem için bir bütçe kabul edilecek ve bu Anlaşmanın mali düzenlemesine ilişkin hususlara karar verilecektir,

- f) Anlaşma sekretaryası, eşgüdüm birimleri ve Bilimsel Komite için düzenlemeleri gözden geçirilecektir,
- g) Anlaşmaya Taraflar ve Sözleşmeye Taraflar Konferansı ile iletişim için bir rapor kabul edilecektir,
- h) Bir sonraki toplantının geçici yer ve zamanı üzerinde mutabık kalınacaktır,
- i) Bu Anlaşmanın tatbikine ilişkin diğer hususlar ele alınacaktır.

Madde IV Anlaşma Sekretaryası

1. Sözleşmenin Taraflar Konferansı onayına tabi olarak, Sözleşme Sekretaryası bünyesinde bir Anlaşma sekretaryası kurulacaktır. Sözleşme Sekretaryası bu işlevi sağlayamadığı her hangi bir zamanda Taraflar Toplantısı başka düzenlemeler yapacaktır.
2. Anlaşma sekretaryasının görevleri şunlar olacaktır:
 - a) Taraflar Toplantısı oturumlarını düzenlemek ve hazırlamak,
 - b) Taraflar ve Taraf olmayan Devletler arasında ve Anlaşma alanında deniz memelilerinin korunması ile doğrudan ya da dolaylı ilgili faaliyetleri olan uluslararası ve ulusal kuruluşlar arasında bağlantı sağlamak ve işbirliğini kolaylaştırmak,
 - c) Taraflara bu Anlaşmanın uygulanmasında, alt bölgeler arasında uyumu sağlayarak ve yürürlükte olan diğer uluslararası mevzuata uygun olarak kabul edilmiş önlemler ile yardımcı olmak,
 - d) Taraflar Toplantısı tarafından yöneltilen kararları uygulamak,
 - e) Bu Anlaşma ile ilgili herhangi bir husus konusunda Taraflar Toplantısının dikkatini çekmek,
 - f) Taraflar Toplantısının her olağan oturumunda, Anlaşma sekretaryasının, Koordinasyon Birimlerinin, Büro ve Bilimsel Komitenin çalışmalarına ve Taraflar veya diğer kaynaklar tarafından sağlanan bilgilere dayanarak Anlaşmanın uygulanmasına dair bir rapor hazırlamak,
 - g) Bu Anlaşma bütçesini yönetmek,
 - h) Bu Anlaşma ve amaçlarına ilişkin kamuya bilgi sağlamak,
 - i) Bu Anlaşma altında veya Taraflar Toplantısı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.
3. Anlaşma sekretaryası, Bilimsel Komite ve Koordinasyon Birimlerine danışarak aşağıdaki konuları içeren kılavuzlar hazırlanmasını kolaylaştıracaktır:
 - a) Mümkün olduğu kadar ve bu anlaşmanın amacı çerçevesinde insan-deniz memelileri arasındaki kötü etkileşimin azaltılması veya yok edilmesi,
 - b) Deniz memelileri ile ilgili habitat korunması ve doğal kaynak yönetim metotları,
 - c) Acil tedbirler,
 - d) Kurtarma yöntemleri.

Madde V Koordinasyon Birimleri

1. Alt bölgesel Koordinasyon Birimlerinin görevleri şunlardır:
 - a) Taraflar Toplantısının talimatları ile uyumlu olarak bu Anlaşmanın Ek 2 sindeki ilgili alt bölgelerin faaliyetlerinin uygulanmasını kolaylaştırmak,
 - b) Anlaşmanın amaçlarını ve uygulanmasını kolaylaştıracak bilgileri toplamak ve değerlendirmek, bu tür bilgilerin uygun şekilde dağıtımını sağlamak,
 - c) Bilimsel Komitenin toplantılarına hizmet etmek ve Anlaşma sekretaryası aracılığıyla Taraflar Toplantısına bir rapor hazırlamak,

Uygun görüldüğünde, Koordinasyon birimlerinin ve görevlerinin belirlenmesi Taraflar Toplantısının her oturumunda yeniden gözden geçirilecektir.

2. Her bir koordinasyon birimi, Bilimsel Komite ve Anlaşma sekretaryası ile istişare ederek, düzenli olarak güncellenen uluslararası inceleme veya yayınlar ile aşağıdaki rapor ve rehberlerin hazırlanmasını kolaylaştıracaktır:

- a) Popülasyonun durumu ve dağılımı ile bu konudaki bilimsel bilgi eksikliklerine ilişkin rapor,
- b) Deniz memelileri için önemli alanlara yönelik alt bölge rehberi.

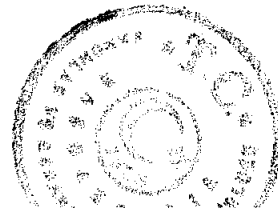
- c) Deniz memelileri ile ilgili ulusal otoritelere, araştırma ve kurtarma merkezlerine, bilim adamlarına ve sivil toplum kuruluşlarına ait alt bölge rehberi.

Madde VI Büro

1. Taraflar Toplantısı, Başkan ve Başkan yardımcılarında oluşan bir Büro seçecek ve Anlaşma sekretaryası tarafından teklif edilen Büro ile ilgili usul kurallarını belirleyeceklerdir. Bilimsel Komitenin Başkanı Büro toplantılarına gözlemci olarak davet edilecektir. Gerekğinde Anlaşma sekretaryası, sekretarya hizmetlerini sağlayacaktır.
2. Büro;
 - a) Anlaşmanın uygulanması ve tanıtımı ile ilgili Anlaşma sekretaryasına ve koordinasyon birimlerine genel politik rehberlik ile işlevsel ve mali yönlendirme sağlayacaktır,
 - b) Taraflar Toplantısı tarafından görev verilebilecek veya gerekli olabilecek bu tür geçici faaliyetleri kendi adına Taraflar Toplantıları arasında yürütecektir,
 - c) Bu Anlaşma ve sekretaryası ile ilgili hususlarda, Anlaşma sekretaryası ve Taraflar Toplantısının ev sahibi ülke (ülkeler) Hükümetleri, Yediemin ve diğer uluslararası kuruluşlar karşısında tarafları temsil edecektir.
3. Büro, Başkanın isteği üzerine toplantının tarihini, yerini ve gündemini bütün taraflara duyuran Anlaşma Sekretaryasının daveti ile yılda bir kez olağan olarak toplanacaktır.
4. Taraflar Toplantısının her oturumu için büro, Anlaşma sekretaryası tarafından oturum öncesinde taraflara dağıtılacak büro faaliyetlerine ilişkin bir rapor hazırlayacaktır.

Madde VII Bilimsel Komite

1. Taraflar Toplantısına danışma kurulu olarak, Deniz memelilerini koruma biliminde uzman olan insanlardan oluşan bir Bilimsel Komite oluşturulacaktır. Taraflar Toplantısı, Bilimsel Komitenin görevlerini anlaşma alanında coğrafik olarak dengeli temsilcilik sağlayan mevcut bir kuruluşa verecektir.
2. Bilimsel Komite Taraflar Toplantısının talebi doğrultusunda Anlaşma sekretaryası tarafından toplantıya çağırılacaktır.
3. Bilimsel Komite;
 - a) Anlaşmanın uygulanması ile ilgili bilimsel ve teknik konularda Taraflar Toplantısına ve uygunsu ilgili alt bölgenin Koordinasyon Birimi aracılığıyla oturumlar arasında Taraflara tavsiye sağlayacaktır,
 - b) 4 üncü maddenin 3. paragrafında konu alan kılavuzlar hakkında tavsiyede bulunacaktır, bu anlaşmanın ek 2 sinde belirtilen hususlar çerçevesinde hazırlanacak koruma planlarını değerlendirecektir ve bu planların gelişmesi, içeriği ve uygulanması ile ilgili Taraflar Toplantısına öneriler sunacaktır,
 - c) Deniz memelileri popülasyonlarını koruma durumunun bilimsel değerlendirilmesini yönetecektir,
 - d) Uluslararası araştırma ve izleme programlarını geliştirme ve işbirliği hakkında tavsiye verecektir ve yürütülecek araştırmalar ile ilgili Taraflar Toplantısına tavsiyeler yapacaktır,
 - e) Bilimsel bilgi ve koruma tekniklerinin değişimini sağlayacaktır,
 - f) Taraflar Toplantısının her oturumu için, oturumdan en az 120 gün önce Anlaşma sekretaryasına sunulacak ve sekretarya tarafından tüm taraflara hemen dağıtılacak bir faaliyet raporu hazırlayacaktır,

- 20
- g) İkinci maddenin ikinci paragrafı uyarınca haberdar edildiği durumlar haricinde zamanında tavsiye verecektir,
 - h) Gerektiğinde Taraflar Toplantısı tarafından belirlenen diğer görevleri gerçekleştirecektir.
4. Bilimsel Komite, Büro ve ilgili Koordinasyon birimlerine danışarak özel görevler yapılması gerektiğinde çalışma grupları oluşturabilir. Taraflar Toplantısı bu amaç için sabit bir bütçe ödeneği ayıracaktır.

Madde VIII **İletişim ve Raporlama**

Taraflardan her biri:

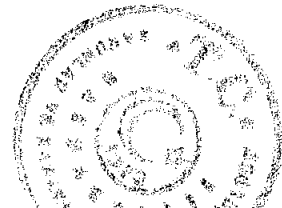
- a) Bu Anlaşma için bir merkez noktası belirleyecektir ve diğer Taraflara ve Koordinasyon Birimlerine iletmek üzere gecikmeksizin merkez noktasının adı, adresi ve iletişim numaralarını Anlaşma sekretaryasına bildirecektir.
- b) Taraflar Toplantısının her bir olağan oturumu için, ikinci oturumdan itibaren başlayarak, Anlaşmanın özellikle koruma tedbirleri ve bilimsel araştırma ve izleme ile ilgili uygulamalarına ilişkin bir rapor hazırlayacaktır. Bu raporların formatı Taraflar Toplantısının ilk oturumunda belirlenecektir ve herhangi sonraki bir oturumda gerektiğinde yeniden gözden geçirilebilir. Her bir rapor Anlaşma sekretaryasına Taraflar Toplantısının açılışından en az 120 gün önce sunulacaktır ve Anlaşma sekretaryası tarafından diğer Taraflara hemen dağıtılacaktır.

Madde IX **Mali Düzenlemeler**

1. Bu Anlaşmanın bütçesine katkı oranı Taraflar Toplantısının ilk oturumunda belirlenecektir. Hiçbir bölgesel ekonomik entegrasyon örgütünden idari masrafların %2,5 undan fazla katkı yapması talep edilmeyecektir.
2. Bütçeyle ilgili kararlar ve gerekli bulunduğu katkı oranındaki herhangi bir değişim oybirliği ile Taraflar Toplantısı tarafından kabul edilecektir.
3. Taraflar Toplantısı izleme, araştırma, eğitim ve projeler için mevcut fonları artırmak amacıyla Taraflardan veya diğer kaynaklardan gelecek gönüllü katkılar ile bir ek koruma fonu oluşturabilir.
4. Taraflar bu Anlaşmanın hükümlerini uygulamak üzere, gelişmekte olan ülke veya ekonomisi geçiş sürecinde olan Bölge Devletlerine yardım etmek için ikili veya çoklu esasa göre teknik ve mali destek sağlayacaktır.
5. Anlaşma sekretaryası bu anlaşmanın uygulanması için fonlar ve teknik yardım dâhil ek kaynaklar sağlamak üzere olası mekanizmaların periyodik olarak gözden geçirilmesini üstlenecektir ve Taraflar Toplantısının kararlarını rapor edecektir.

Madde X **Anlaşmanın Değiştirilmesi**

1. Bu Anlaşma Taraflar Toplantısının olağan ya da olağanüstü herhangi bir oturumunda değiştirilebilir.
2. Anlaşmaya yönelik değişiklik teklifleri herhangi bir Taraf tarafından yapılabilir. Teklif edilen bir değişikliğin metni ve nedenleri oturumun açılışından en az 150 gün önce Anlaşma sekretaryasına iletilecektir. Anlaşma sekretaryası kopyaları hemen Taraflara iletilecektir. Taraflar tarafından metin hakkında yapılacak herhangi bir yorum oturum açılışından en az 60 gün önce Anlaşma sekretaryasına bildirecektir. Sekretarya, bu zamana kadar gönderilen yorumları son teslim tarihinden hemen sonra Taraflara iletilecektir.

3. Anlaşmanın eklerinde yapılacak değişiklik hariç herhangi bir ilave ek veya Anlaşmada bir değişiklik, mevcut Tarafların üçte iki çoğunluğu ve oylama ile kabul edilecektir ve bu ek veya değişikliğin kabulünün tarihinde Tarafların üçte ikisinin kabul belgelerini Yediemine verdiği tarihten sonraki otuzuncu günde kabul etmiş Taraflar için yürürlüğe girecektir. Tarafların üçte ikisinin kabul belgelerini teslim ettiği tarihten sonra bir kabul belgesi teslim eden herhangi bir Taraf için, ilave ek ve değişiklik o Tarafın kabul belgesini verdiği tarihten 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.
4. Anlaşmanın bir ekindeki herhangi bir değişiklik, mevcut Tarafların üçte iki çoğunluğu ve oylama ile kabul edilecektir ve Taraflar Toplantısı tarafından kabul tarihinden 150 gün sonra bu maddenin 5. paragrafına uygun olarak bir çekince belirten Taraflar hariç tüm Taraflar için yürürlüğe girecektir.
5. Bu maddenin 4. paragrafında belirtilen 150 günlük süre zarfında, herhangi bir Taraf Anlaşmanın bir ekindeki değişikliğe ilişkin bir çekincesini yazılı bildiri olarak Yediemin'e verebilir. Böyle bir çekince Yediemin'den yazılı bildiri ile geri çekilebilir ve bunun üzerine değişiklik çekincenin geri çekilme tarihinden 30 gün sonra o Taraf için yürürlüğe girecektir.

Madde XI

Mevzuat ve Uluslararası Sözleşmeler Üzerinde Bu Anlaşmanın Etkisi

1. Bu Anlaşmanın hükümleri herhangi bir Tarafın deniz memelilerinin ve habitatlarının korunmasına yönelik daha sıkı tedbirleri kabul etme veya sürdürme hakkını ve deniz memelilerinin korunmasını tehdit edebilecek zorunluluklar ve haklar hariç taraf olduğu diğer mevcut anlaşma, sözleşmeden kaynaklanan zorunluluklarını ve haklarını etkilemeyecektir.
2. Taraflar, işbu Anlaşmayı, deniz hukuku altında doğan hak ve yükümlülükleri ile tutarlı bir şekilde uygulayacaktır.

Madde XII

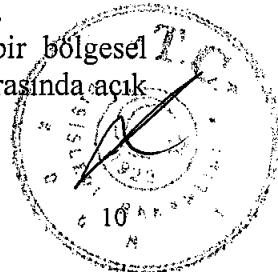
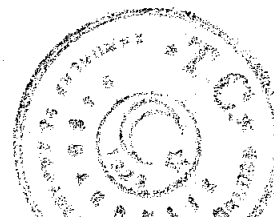
Uyuşmazlıkların Giderilmesi

1. Bu Anlaşma hükümlerinin uygulanması veya yorumlanmasına ilişkin iki yada daha fazla Taraf arasında çıkabilecek herhangi bir uyuşmazlık, uyuşmazlık yaşanan Taraflar arasında müzakere ile veya ilgili Taraflar kabul ederse üçüncü bir Tarafın arabuluculuğu veya uzlaştırması ile çözülecektir.
2. Eğer uyuşmazlık bu maddenin 1. paragrafına uygun olarak çözülemez ise, Taraflar uyuşmazlığı karşılıklı hakem heyetine veya mahkemeye götürebilir. Uyuşmazlığı bildiren Taraflar hakem kararına veya adli karara bağlı kalacaktır.

Madde XIII

İmza, Tasdik, Kabul, Onay veya Giriş

1. Hükümranlık alanları ister Anlaşma alanları içerisinde olsun veya olmasın, bu Anlaşma herhangi bir bölge devletinin ve en az bir devleti bölgeden olması kaydı ile bölgesel ekonomik entegrasyon örgütünün imzasına açık olacaktır. Bu;
 - a) Tasdik, kabul veya onay açısından çekince koymadan imzalama; veya
 - b) Tasdik, Kabul, Onay onayı müteakiben, Tasdik, Kabul, Onay veya giriş açısından çekince koyarak imzalama.
2. Bu anlaşma yürürlüğe girene kadar Monako'da imzaya açık olarak kalacaktır.
3. Bu anlaşma herhangi bir bölge devletinin veya 1. paragrafta belirtilen bir bölgesel ekonomik entegrasyon örgütünün katılımına, yürürlüğe girdiğinde veya sonrasında açık olacaktır.

4. Tasdik, Kabul, Onay veya Katılım belgeleri, yediemin tarafından muhafaza edilecektir.

Madde XIV Yürürlük

1. Bu anlaşma bölgesinin en az 7 ülkesi tarafından veya en az 2 ülkesi Karadeniz alt bölgesinden ve en az 5 ülkesi de Akdeniz ve mücavir Atlantik bölgesinde bulunan bölgesel ekonomik entegrasyon örgütü tarafından, çekince koymadan Tasdik, Kabul, Onay veya Katılım açısından imzalaması ile veya Tasdik, Kabul, Onay işlemleri bu anlaşmanın XIII. maddesine uygun olarak sunmaları ile anlaşmadan üçüncü ayın ilk günü yürürlüğe girer.
2. Herhangi bir bölge devleti veya bölgesel ekonomik entegrasyon örgütü bu anlaşmayı
 - a) Tasdik, Kabul, Onay açısından çekince koymadan imzalarsa
 - b) Tasdik, Kabul, Onayladıysa,
 - c) Katılmışsa

yürürlüğe girmesi için yeteri kadar devlet tarafından veya bölgesel ekonomik entegrasyon örgütü tarafından, çekince koymadan Tasdik, Kabul, Onay veya giriş açısından imzalamasından sonra, bu anlaşma üçüncü ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde XV Çekinceler

Bu anlaşmanın hükümleri genel çekince koymaya konu olamaz. Ancak her hangi bir devlet iç sularının özel olarak sınırlandırılmış bir kısmı bakımından, Çekincesiz olarak Tasdik, Kabul, Onayla imzalanması durumunda veya Tasdik, Kabul veya Onay belgelerini teslim anında özel bir çekince koyabilir. Bu tür bir çekince bunu koyan herhangi bir devlet tarafından yediemin'e yapılacak bir bildirimle her an kaldırılabilir; çekinceye konu olan sularda ilgili devlet, çekincenin geri çekildiği tarihten sonraki otuz güne kadar çekinceye konu bir uygulamayla bağlı değildir.

Madde XVI Çekilme

Herhangi bir Taraf, istediği zaman yazılı olarak yediemin'e yapacağı bildirim ile anlaşmadan çekilebilir. Çekilme, Yediemin'in yazıyı almasından 12 ay sonra geçerli olur.

Madde XVII Yediemin

1. Bu anlaşmanın aslı, her bir nüshası eşit derecede geçerli kabul edilerek, Arapça, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, Yediemin olan Monako Prenslığı Hükümetince muhafaza edilecektir. Yediemin, anlaşmanın onaylı kopyalarını tüm Devletlere, bu Anlaşmanın 13. Maddesinin 1. Paragrafında belirtilen Ekonomik İşbirliği Örgütlerine ve de kurulmasından sonra Anlaşma Sekreteryasına iletacaktır.
2. Bu anlaşma yürürlüğe girer girmez, Birleşmiş Milletler anlaşmasının 102. maddesi gereğince Yediemin, anlaşmanın onaylı suretini kayıt ve yayın amaçlı olarak Birleşmiş Milletler Sekreteryasına iletacaktır.

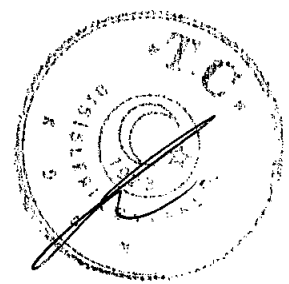
3.Yediemin bu anlaşmayı imzalayan veya giren tüm devletleri, bölgesel ekonomik entegrasyon örgütlerini ve Anlaşma Sekreteryasını aşağıdaki hususlarda bilgilendirecektir;

- a) herhangi bir imza,
- b) herhangi bir Tasdik, Kabul, Onay veya giriş evrakının teslimi,
- c) bu Anlaşma ile anlaşma ve eklerindeki herhangi bir değişikliğin yürürlüğe giriş tarihi,
- d) İlave ekler veya eklerdeki herhangi bir değişiklik ile ilgili herhangi bir çekince,
- e) Bir çekinceden çekilme ile ilgili bildirim,
- f) Bir anlaşmadan çekilme bildirimini.

Yediemin, bu Anlaşmayı imzalayan veya katılan tüm devletlere ve bölgesel ekonomik entegrasyon örgütlerine, Anlaşma sekreteryasına çekincelerin, herhangi bir ilave ek'in veya anlaşmadaki veya eklerindeki herhangi bir değişikliğin metnini de iletacaktır.

Bu Anlaşma, bu hususta tam yetkili olanların şahitliğinde aşağıdaki imza sahiplerince imzalanmıştır.

24 Kasım 1996'da Monako'da yapılmıştır.

EK 1

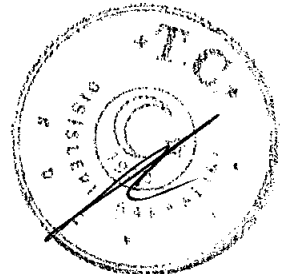
KARADENİZ DE BU ANLAŞMANIN UYGULANACAĞI DENİZ MEMELİLERİNİ GÖSTERİR LİSTEDİR.

PHOCOENIDAE	İNGİLİZCE ADI	TÜRKÇE
<i>Phocoena phocoena</i>	Harbour porpoise	Mutur
DELPHINIDAE		
<i>Tursiops truncatus</i>	Bottlenose dolphin	Afalina
<i>Delphinus delphis</i>	Common dolphin	Tırtak

AKDENİZ DE VE ATLANTİK OKYONUSUNUN YAKIN YERLERİNDEKİ BU ANLAŞMANIN UYGULANACAĞI DENİZ MEMELİLERİNİ GÖSTERİR LİSTEDİR.

PHOCOENIDAE	İNGİLİZCE ADI	TÜRKÇE
<i>Phocoena phocoena</i>	Harbour porpoise	Mutur
DELPHINIDAE		
<i>Steno bredanensis</i>	Rough-toothed dolphin	-
<i>Grampus griseus</i>	Risso's dolphin	-
<i>Tursiops truncatus</i>	Bottlenose dolphin	Afalina
<i>Stenella coeruleoalba</i>	Striped dolphin	-
<i>Delphinus delphis</i>	Short-beaked common dolphin	Tırtak
<i>Pseudorca crassidens</i>	False killer whale	-
<i>Orcinus orca</i>	Killer whale	Katil balina
<i>Globicephala melas</i>	Long-finned pilot whale	-
ZIPHIIDAE		
<i>Mesoplodon densirostris</i>	Blainville's beaked whale	-
<i>Ziphius cavirostris</i>	Cuvier's beaked whale	-
PHYSETERIDAE		
<i>Physeter macrocephalus</i>	Sperm whale	-
KOGIIDAE		
<i>Kogia simus</i>	Dwarf sperm whale	-
BALAEENIDAE		
<i>Eubalaena glacialis</i>	Northern right whale	-
BALAEOPTERIDAE		
<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Minke whale	-
<i>Balaenoptera borealis</i>	Sei whale	-
<i>Balaenoptera physalus</i>	Fin whale	-
<i>Megaptera novaeangliae</i>	Humpback whale	-

Bu Anlaşma bu ekte yer almayan fakat anlaşma alanına tesadüfen veya sıklıkla giren türleri de kapsar.

EK 2 KORUMA PLANI

Taraflar, maksimum ekonomik, teknik ve bilimsel kapasiteleri ile deniz memelilerinin korunmasına yönelik bilimsel komitenin minimum koruma durumunu göz önüne alarak belirleyeceği tedbirleri yerine getirecek ve türlerle, alanlarla ilgili veri yetersizliği olan konularda araştırma yapacaktır.

1. Ulusal mevzuatın kabulü ve uygulanması

Taraflar, hakimiyet veya hükümranlıklarında bulunan sularda veya bu suların dışındaki sularda bayrağını taşıyan veya kendine kayıtlı deniz memelilerini korumasına etki edecek faaliyetlerde bulunan gemilerde, deniz memelilerini gerekli yasal düzenleyici ve yönetsel tedbirleri belirleyecek ve tam korumalarını sağlayacak tedbirleri alacaktır. Bu amaçla Taraflar;

- a) Avcılığın deniz memelilerinin korunması üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirecek tedbirleri bulacak ve uygulayacaktır. En önemli olarak, hiçbir tekneye güvertesinde dolanan ağ bulundurma ve kullanma yetkisi vermeyecektir.
- b) Mevzuatında ağların denize atılması veya denizde sürüklenmeye bırakılmasının önüne geçecek ve arızı olarak yakalanan deniz memelilerinin yaşamlarını teminen derhal salınmasını sağlayacak yeni madde oluşturacak veya değişiklik yapacaktır.
- c) Sözleşme alanında bulunan deniz memelerini veya onların habitatlarını etkileyebilecek balıkçılık, açık denizin keşfi ve faydalanılması, deniz sporları, turizm ve deniz memelilerini seyretme ve de bu faaliyetlerin şartlarının belirlenmesi dâhil gelecekte olacak gelişmeleri müsaade ederek veya yasaklayarak bir esas oluşturmak üzere etki değerlendirmesi ihtiyacı olacaktır.
- d) Denize deşarjı düzenleyecek ve deniz memelileri üzerinde olumsuz etkisi olan kirleticiler hakkında diğer yasal unsurlar çerçevesinde sıkı tedbirleri alacaktır.
- e) Anlaşmanın uygulanmasını daha ileri götürecek yeni ulusal kurumları kurmak veya güçlendirmek için gayret gösterecektir.

2. İnsan-Deniz memelileri etkileşimini yönetmek ve değerlendirmek

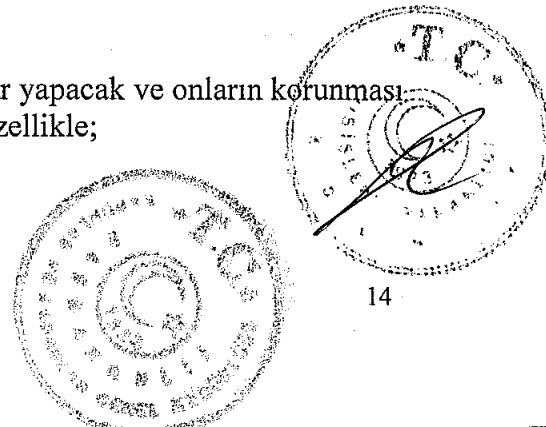
Taraflar uygun uluslararası kurumlarla işbirliği halinde, insanlarla deniz memelilerinin diğerlerinin yanında balıkçılık, endüstriyel ve turistik faaliyetler, karasal ve deniz kirliliği kapsamında doğrudan veya dolaylı etkileşimi hakkındaki verileri toplayacak ve analiz edecektir.

3. Habitat koruma

Taraflar deniz memelilerin habitatı olan veya onlara önemli gıda kaynakları sağlayan alanların, özel koruma alanı olarak kurulmasına ve yönetilmesine gayret edecektir. Söz konusu alanlar "1976 Tarihli Akdeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi", onun ilgili protokolleri veya diğer uygun araçlar çerçevesinde gerçekleştirilmelidir.

4. Araştırma ve izleme

Taraflar, deniz memelileri üzerinde koordine edilmiş araştırmalar yapacak ve onların korunması ile ilgili yeni teknikleri gelişmesini kolaylaştıracaktır. Taraflar özellikle;

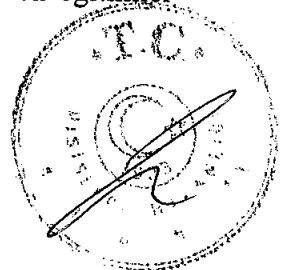
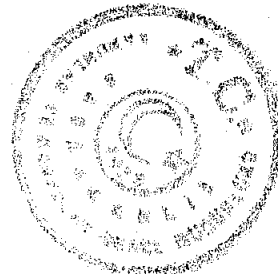

- a) Bu anlaşma kapsamındaki türlerin durumu ve gidişatını, özellikle de bunların koruma tedbirlerini detaylandırmayı sağlamak üzere az bilinen alanlardakiler veya çok az veri bulunan türleri izleyecektir.
- b) Sonuç olarak insan faaliyetlerinin düzenlenmesini gerektiren alanları belirlemek üzere, bu anlaşma kapsamındaki türlerin göç yolları, üreme alanları ve beslenme alanlarını belirlemek üzere işbirliği yapacaktır.
- c) Bu anlaşma kapsamındaki türlerin beslenme ihtiyaçlarını değerlendirip buna uygun balıkçılık mevzuatını ve tekniklerini kabul edecektir.
- d) İnsan faaliyetleri ile ana kesişmeleri ve mevcut ve muhtemel tehlikeleri belirlemek üzere ölmüş, kıyıya vurmuş, yaralı veya hasta hayvanlar hakkında sistematik araştırma programı geliştirecektir ve
- e) Deniz memelileri popülasyonlarını izlemek üzere pasif akustik tekniklerin gelişmesini kolaylaştıracaktır.

5. Kapasite oluşturma, bilgilerin toplanması, dağıtımı ve eğitim

Değişen ihtiyaçları ve bölge devletlerinin kalkınma düzeylerini dikkate alarak, Taraflar anlaşmanın uygulaması için gerekli ihtisasın gelişimini sağlamaya ve kapasite geliştirmeye öncelik verecektir. Taraflar, deniz memelileri hakkındaki bilgileri toplayacak, dağıtımını yapacak, ortak araçları geliştirmek üzere işbirliği yapacak ve eğitim programları organize edecektir. Bu faaliyetler, Sekreteryanın koordinasyon ve bilimsel komitesince desteklenerek, uzman uluslararası kuruluşlar ve organizasyonlarla işbirliği halinde, anlaşma ve alt bölgeler düzeyinde gerçekleştirilecektir. Sonuçlar tüm tarafların ulaşımına açık olacaktır. Taraflar özellikle aşağıdaki hususlarda işbirliği yapacaktır;

- a) Deniz memelilerine yönelik gözlemler, arızı yakalamalar, kıyıya vurma, epizootik ve bilinmeyenler ile ilgili veri toplama sistemi geliştirmek.
- b) Deniz memelileri ile ilgili ulusal otoritelerin, araştırma ve kurtarma merkezlerinin, bilim adamlarının ve sivil toplum örgütlerinin listesini oluşturmak.
- c) Deniz memelilerinin korunmasında fayda sağlayabilecek, potansiyel önemi olan deniz alanları, mevcut korunan ve yönetilen alanlarla ilgili bir rehber hazırlamak.
- d) Deniz memelileri ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatın rehberini hazırlamak.
- e) Uygun olduğunda; yukarıda a) ve d) paragraflarında belirtilen bilgileri toplayacak bir alt bölgesel veya bölgesel veri bankası oluşturmak.
- f) Deniz memelilerinin korunmasına yönelik faaliyetler hakkında bölgesel veya alt bölgesel bir yayın hazırlamak veya aynı amaca hizmet eden mevcut bir yayına katkıda bulunmak.
- g) Denizdeki kullanıcılara dağıtılmak üzere bilgi, farkındalık ve tanımlamaya yönelik rehberler hazırlamak.
- h) Bölgesel bilgiler temelinde, deniz memelilerinin kurtarılmasına yönelik olarak bir veteriner tavsiyeleri derlemesi hazırlamak.
- i) Koruma teknikleri konusunda, özellikle gözlem, denize geri salma, taşıma, ilk yardım teknikleri, acil durumlara verilecek tepki gibi hususları içeren eğitimler geliştirmek ve uygulamak.

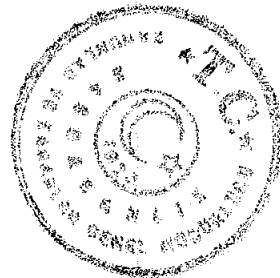

6. Acil durumlara verilecek tepki

Taraflar, birbirleri ile işbirliği halinde, gerekli veya mümkün olduğunda bu anlaşma kapsamındaki deniz memelileri için istenmeyen ve tehlikeli durumlar için acil durum tedbirlerini geliştirip uygulayacaktır. Taraflar özellikle aşağıdaki hususlarda;

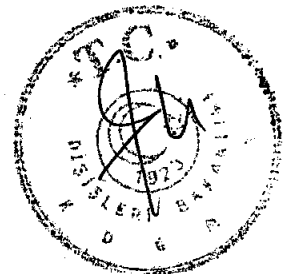
- a) uzman organlarla işbirliği halinde, anlaşma alanında deniz memelilerine yönelik, büyük bir kirlilik, önemli bir kıyıya vurma veya epizootik gibi tehditlere karşı uygulamak üzere acil durum planlarını hazırlayacak ve
- b) yaralı veya hasta deniz memelileri için gerekli kurtarma operasyonlarına yönelik kapasiteyi değerlendirecek ve
- c) Bu faaliyetlerde yer alan merkezlerin ve laboratuvarların yönetimine yönelik bir uygulama kılavuzu hazırlayacaktır.

Ani tedbirlerin alınmasını gerektiren, bir veya birden fazla deniz memelisi popülasyonunun koruma durumunun bozulmasını önleyecek bir acil durum esnasında, bir Taraf, ilgili bir koordinasyon biriminden diğer ilgili Taraflara ağır bir tehlike altındaki bir popülasyonu hızlı bir şekilde korumak için bir mekanizma oluşturulmasına yönelik tavsiye kararı çıkarması için talepte bulunabilir.

ÇEKİNCE

“Mücadir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz’deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma”da, Dibaçe bölümünde Türkiye’nin, taraf olmadığı Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi’ne yapılan atıf Türkiye’yi bağlamamaktadır. Söz konusu anlaşmaya katılım, Türkiye’nin bahse konu belgeye ilişkin hukuki tutumunda bir değişiklik olarak yorumlanamaz.

BEYAN

“Turkish Straits” ibaresinin kullanılmasının geçmiş ve mevcut genel uygulamalara saygı ve Türkiye’nin bu özel alanda sahip olduğu uluslararası hukuka göre saptanmış egemen hakları ve yetkileri gibi tarihi, siyasi ve de hukuki gerekçeleri vardır. Ayrıca, Birleşmiş Milletler’in coğrafi isimlerin uyumlaştırılmasıyla ilgili olarak geliştirmiş olduğu, coğrafi bir yapının tamamen bir ülkenin egemenliğinde bulunması durumunda, o ülkedeki yetkili ulusal kuruluşça verilen ismin uluslararası belgelerde de kullanılması gerektiğini ifade eden hatırı sayılır sayıda anlaşma ve ilke mevcuttur.

Bununla birlikte “Turkish Straits” , “Strait of İstanbul” ve “Strait of Çanakkale” terimleri Uluslararası Denizcilik Örgütü ve NATO kararları ve belgeleri de dâhil olmak üzere birçok uluslararası belgede sürekli olarak kullanılmaktadır. Uluslararası Denizcilik Örgütü’ne 1994 ve 1998 yıllarında tescil ettirilen Türk Boğazları Tüzüğü de bunlara bir örnek teşkil etmektedir.

Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti, “Mücadir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz’deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma”nın 1. maddesindeki “the Straits of Dardanelles” ibaresi için doğru terminolojinin “Çanakkale Boğazı” olduğunu tekrar vurgular.

